

עמותת אדם צומח - לקידום הגיבון הטיפולי בישראל (ע"ר)

המלצה לתכנית ליבה ללימודי גיבון טיפולי

יולי 2018

מבוא:

עמותת "אדם צומח", המשמשת כארגון הגג לעוסקים בגיבון טיפולי בישראל, הציבה כמטרה לקדם את ההכרה בגיבון הטיפולי כמקצוע ייחודי ואת הקידום המקצועי של העוסקים בתחום. להלן הצעת הוועדה האקדמית לתוכנית ליבה מומלצת להכשרת מטפלים בגיבון טיפולי.

התייחסויות כלליות לתוכנית הלימודים:

- קורסים קצרים בתחום הגיבון הטיפולי נקראים "השתלמויות מקצועיות". לעומתם, תוכנית הלימודים המוצעת כאן נקראת "הכשרה מקצועית".
- הלימודים במוסד יהיו עם זיקה לגינה שבה יהיה מגוון גדול ככל האפשר של פעילויות גנניות ודרכי עבודה המותאמות לאוכלוסיות שונות. הלימודים יכללו תהליך אישי וקבוצתי רפלקטיבי שחלקו יתרחש בגינה.
- תהליך הלמידה וההפיכה למטפל דורש זמן ולכן יש לשאוף לכך שהתכנית תהיה תלת שנתית כמקובל בתחומים אחרים. כיום התוכניות המרכזיות הינן דו – שנתיות, לדעתנו ישנו צורך בהרחבה לשנה שלישית ולכן פירוט התכנים המוצעים.

התהליך הלימודי במהלך ההכשרה:

המיקוד הינו בסטודנט ובתהליכים האישיים שעליו לעבור: תהליכי התנסות אישית בגיבון טיפולי תוך רכישת מודעות, אינטרוספקציה וקבלת משוב בין אישי במצבים שונים מול חברי הקבוצה. התהליכים האישיים יכללו רכישת סל כלים של מיומנויות טיפוליות, והשתתפות בסטאז', שיכלול ליוו ותמיכה מצד המוסד שבו יילמד הקורס. בסטאז' יהיה על הסטודנט להתנסות בהנחיית קבוצה וכן בטיפול פרטני. כמו כן, הסטודנט ירכוש ידע תיאורטי בתחום הגיבון וגיבון טיפולי. במידה והלימודים נמשכים לשנה ג' ישנה העמקה בנושאים הלימודים ותוספות מתחום הטיפולי והגיבון. ראה פירוט בתוכנית הליבה.

עמותת אדם צומח - לקידום הגיבון הטיפולי בישראל (ע"ר)

תכנית הליבה :

לימודים דו שנתיים		לימודים תלת שנתיים	
תוכן הקורס	מס' שעות שנתי מומלץ	תוכן הקורס	מס' שעות שנתי מומלץ
התנסות אישית וקבוצתית בגינה	56	התנסות אישית וקבוצתית בגינה	112
עקרונות תיאורטיים ומעשיים בתהליך הטיפולי בגינה	56	עקרונות תיאורטיים ומעשיים בתהליך הטיפולי בגינה	56
יסודות הגיבון ובוטניקה	84	יסודות הגיבון ובוטניקה – תוספת שנה נוספת + סיורים	112
מבוא לפסיכולוגיה	56	מבוא לפסיכולוגיה	56
פסיכולוגיה התפתחותית	56	פסיכולוגיה התפתחותית	56
הכרות ודרכי עבודה עם אוכלוסיות שונות	56	הכרות ודרכי עבודה עם אוכלוסיות שונות	56
עקרונות תיאורטיים ומעשיים בעבודה עם קבוצות.	56	עקרונות תיאורטיים ומעשיים בעבודה עם קבוצות.	84
אקולוגיה וקיימות	28	אקולוגיה וקיימות	28
סיורים	30	סיורים	30
סטאז' בגיבון טיפולי	100	סטאז' בגיבון טיפולי	160
קב' הדרכה על העבודה המעשית.	56	קב' הדרכה על העבודה המעשית.	56
		מיומנויות טיפול ויחס מטפל - מטופל	28
		פסיכופתולוגיה	56
		תיאוריות אישיות	56
		סדנא נוספת להעשרה	28
סה"כ שעות	634	סה"כ שעות	974

*הערות לטבלה:

- הקורסים: מבוא לפסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית, פסיכופתולוגיה ותיאוריות אישיות - יש לכוון שיהיו לפי הסטנדרט של קורסים אקדמיים בנושא כדי שיוכלו להיחשב כנקודות ללימודים במקומות אחרים.
- חישוב השעות: 28 שעות סמסטריאליות נחשבות כשעה שנתי או שעתיים סמסטריאליות.

עמותת אדם צומח - לקידום הגיבון הטיפולי בישראל (ע"ר)

פירוט תכני הקורסים:

התנסות אישית וקבוצתית בגינה: הקורס כולל התנסות מעשית בחוויית הגיבון בגישה הטיפולית ואמור לתת לסטודנט תחושה שדומה לחוויה של המטופל במרחב הגינה. כמו כן הקורס מלווה ברפלקציה על התהליך והלמידה. התכנים כוללים: כלי עבודה, בטיחות, הכנת קרקע ובניית ערוגות, שתילה וזריעה, טיפול שוטף בגינה, תוצרים מהגינה, צמחי תבלין ומרפא, ירקות, צמחי בית, ריבוי, קומפוסט.

יסודות הגיבון ובוטניקה: קורס מבוא לגיבון הכולל נושאים כמו: הכרת הענף, מבוא לבוטניקה: הכרת חלקי הצמח ותהליכים פיסיולוגיים בסיסיים, הקרקע, עקרונות התכנון ותכנון גינה טיפולית, השקיה והזנת צמחים, גידול במכלים, גידול וטיפוח ירקות, תבלינים, צמחי בית, עונתיים, ריבוי צמחים, גינה חסכנית במים ומחלות ומזיקים.

מבוא לפסיכולוגיה: מבואות ומושגי יסוד בפסיכולוגיה ע"פ הגדרות קורס אוניברסיטאי בסיסי.

פסיכולוגיה התפתחותית: הכרת תהליכי ההתפתחות לאורך מעגל החיים, מינקות, דרך ילדות, התבגרות, בגרות, ועד זקנה בתחומים שונים: התפתחות גופנית, קוגניטיבית, רגשית, חברתית והתפתחות הזהות. הבנת התיאוריות המרכזיות, המסבירות תהליכים התפתחותיים, בתחומים השונים והכרת הביקורות עליהן.

אקולוגיה וקיימות: הקיימות כאמצעי לקידום חשיבה, ערכים ועבודה קהילתית. הכרת המושג קיימות ועקרונותיו. המשבר הסביבתי בארץ ובעולם והקונפליקט ביחסי אדם-סביבה. מימוש הקיימות בגיבון הטיפולי: גיבון אורגני/ אקולוגי.

הכרות ודרכי עבודה עם אוכלוסיות שונות: הכרות עם מאפייניהן של אוכלוסיות עיקריות איתן מקובל לעבוד בגיבון הטיפולי. הקורס יכלול הכרות עם המאפיינים של האוכלוסייה ודרכי עבודה מותאמות.

עקרונות תיאורטיים ומעשיים בעבודה עם קבוצות: קורס בסיסי בהנחיית קבוצות הכולל התפתחות הקבוצה, תהליכים קבוצתיים ותפקיד המנחה.

עמותת אדם צומח - לקידום הגיבון הטיפולי בישראל (ע"ר)

עקרונות תיאורטיים ומעשיים בתהליך הטיפולי בגינה: התפתחות התחום בארץ ובעולם, הגן כמרחב מאפשר. הגיבון כמדיום טיפולי - בניית תכנית טיפולית לאורך כל השלבים, תכנון גינה והתאמתה לצרכים מיוחדים. עבודה קבוצתית ופרטנית בגיבון טיפולי. השלכה ותכנים רגשיים בגיבון טיפולי. תקצוב ומימון פרויקט בגיבון טיפולי.

עבודה מעשית: השתתפות בסטאז' בגיבון טיפולי שיכלול ליווי ותמיכה במקום ההתנסות וכן בקבוצת הדרכה על העבודה המעשית מצד המוסד שבו יילמד הקורס. בסטאז' יהיה על הסטודנט להתנסות בהנחיית קבוצה וכן בטיפול פרטני. השעות כוללות: תצפיות לפני התחלת ההתנסות, שעות טיפול פרטני/קבוצתי וזמן ההדרכה בשטח ע"י המדריך מלווה.

פסיכופתולוגיה: מטרת הקורס היא להקנות ידע בסיסי בהפרעות הנפשיות השכיחות ביותר. הקורס יסקור הפרעות לחץ וחרדה, הפרעות במצב רוח, סכיזופרניה, התמכרויות, הפרעות אכילה והפרעות אישיות. הקורס ידון במאפיינים הקליניים של הפרעות ובגורמים ביולוגים, משפחתיים וחברתיים המסייעים להתפתחותן ושימורן של הפרעות. בנוסף, הקורס יסקור שיטות טיפול פסיכו דינאמיות, התנהגותיות-קוגניטיביות וביולוגיות להפרעות אלו.

תיאוריות אישיות: תיאוריות האישיות השונות מהוות נדבך מרכזי בפסיכולוגיה. בקורס זה ילמדו התיאוריות המרכזיות, אשר מוצאות יישום מעשי בטיפול במצוקותיהם של אנשים. מדובר בפסיכואנליזה הפרוידיאנית, גישות פסיכואנליטיות שלאחר פרויד, בתיאוריות אשר יצאו מן האנאליזה ופנו לתחומים אחרים, יחסי אובייקט, גישות קוגניטיביות-ביהביוריסטיות והגישות ההומניסטיות והאקזיסטנציאליסטיות.